

Asia: VN/238/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elatustukilain, lapsen elatuksesta annetun lain sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Elatustukilaki

Ovatko elatustukilain 11–12 §:t perusteluineen selkeät?

Elatustukilain 11-12 §:t ovat perusteluineen selkeät.

Onko elatustukilain 13 a §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Elatustukilain 13a §:n sisältö on perusteluinen selkeä.

Onko elatustukilain 34 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Elatustukilain 34 §:n sisältö perusteluineen on selkeä.

Onko elatustukilain 36 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Elatustukilain 36§:n sisältö perusteluineen on selkeä.

Laki lapsen elatuksesta

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 8 d §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Lapsen elatuksesta annetun lain 8d §:n sisältö perusteluineen on selkeä.

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 13 a §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Lapsen elatuksesta annetun lain 13 a §:n sisältö perusteluineen on melko selkeä. Tilanne, joissa kanneoikeutta olisi käytetty, on ollut tähän asti alueellamme melko harvinainen. Kanneoikeuden tulevaisuuden käytön kannalta tämän prosessin koulutus/selkeä ohjaus olisi perheoikeudellisille palveluille tarpeellista, mikäli tilanne on laajemminkin valtakunnallisesti tämä.

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 13 b §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Lapsen yksilöllistä elatusavun tarvetta harkittaessa ja arvioitaessa molempien vanhempien tilanteet tulee huomioida. Tämän pykälän kohdalla on tarpeellista muistaa tuo kokonaisuuden arvioinnin

tarve. Lisäksi elatusavun määrän määrittely ei ole vain matematiikkaa, vaan lastenvalvojalla on myös harkinta yhdessä vanhempien kanssa työkalunaan. Jäimme pohtimaan, vaikuttaako tämä pykälämuutos resurssitarpeeseen perheoikeudellisissa palveluissa. Lastenvalvojien ensisijainen tehtävä on kuitenkin vanhempien keskinäisen ymmärryksen ja sopimisen, eroauttamisen ja tuen äärellä.

Onko lapsen elatuksesta annetun lain 17 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

Lapsen elatuksesta annetun lain 17 §:n sisältö perusteluineen on selkeä.

Lapsen elatuksesta annetun lain mukaan elatusavun suuruus määritellään lapsen yksilöllisen elatuksen tarpeen perusteella, mutta vanhemmat vastaavat lapsensa elatuksesta kykynsä mukaan. Hallituksen esitykseen liittyvän palautteen ohella palautetta toivotaan myös kysymykseen siitä, tulisiko säätää vanhempien vahvemman velvoitteesta arvioida lapsen elatuksen tarvetta ja omaa elatuskykyään säännöllisesti, sekä, tähän liittyen, vanhemman velvollisuudesta ryhtyä toimiin elatusavun määrän tarkistamiseksi, jos tarve tarkistamiseen ilmenee. Jos kyllä, niin miten asiasta tulisi säätää?

-

Tulotietojärjestelmästä annettu laki

Onko tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n sisältö perusteluineen selkeä?

-

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne esityksen vaikutusarvioinneista.

Pohdimme, että alueemme ominaisuudet huomioiden em. lakimuutoksen vaikutukset voivat olla tosiasiallisesti pienet (huomioiden alueen asukkaiden sosioekonominen asema, työttömyysaste, kuormitustekijät ja niiden pitkäaikaisuus jne). Elatusapuun liittyviä ns. 0-sopimuksia tai alle elatustuen minimimäärän vahvistettuja sopimuksia pyritään tekemään jo nyt harkiten ja määräaikaiseksi. Lisäksi lainsäädäntö, jossa varsinaisesti ei kuitenkaan säädetä sanktioista, voi olla vaikutuksiltaan heikko.

Onko teillä täydennettävää esityksen nykytilan kuvaukseen tai muuhun tekstiin?

-

Muut kommenttinne koskien esitystä.

Lainsäädäntömuutoksessa lapsen oikeus elatukseen on keskiössä, ja se on itsessään kannettettava ja lapsen asemalle oikeutta tekevä asia. Kuten edellä mainittua, varsinainen lainsäädännön muutosvaikutus alueella jää pohdittavanaan. Mikäli lainsäädäntö uudistuu esitetyn kaltaisesti, tulee huomiota kiinnittää vanhempien ohjaukseen, tukeen ja etukäteistiedottamiseen. Sama koskee myös perheoikeudellisissa palveluissa työskentelevien ammattilaisten toiminnan ohjaamista.

Perheoikeudellisten palvelujen lastenvalvojien ensisijainen työ on vanhemman tuki sekä ohjaus erotilanteissa ja vanhemmuuden vahvistajana ja mikäli tällä lainsäädäntömuutoksella olisi vahvempi

kontrolloijan rooliin ohjaava vaikutus, tulisi tässä seurata aktiivisesti miten lainsäädäntömuutos vaikuttaa em. palvelujen resurssointitarpeeseen.

Hartikainen Sonja

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote - Perhepalvelut (lapsiperheiden palvelut)